

Ruben Willaert
restauratie & archeologie

Diepestraat (Herzele, Oost-Vlaanderen)

Projectcode: 2017E24

Mei 2017

ARCHEOLOGIENOTA

BUREAUONDERZOEK (FASE 0)

DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Clara Thys
Wetenschappelijke begeleiding: Dieter Demey

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Janiek De Gryse, OE/ERK/Archeoloog/2015/00043

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2017

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

Deel 2: Programma van maatregelen	4
2.1 Administratieve gegevens	4
2.2 Synthese	5
2.3 Gemotiveerd advies	6
2.4 Conclusie	7
Deel 3: Bibliografie.....	8

FIGURENLIJST (2017E24)

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB basiskaart (bron: Geopunt) 5

TABELLENLIJST (2017E24)

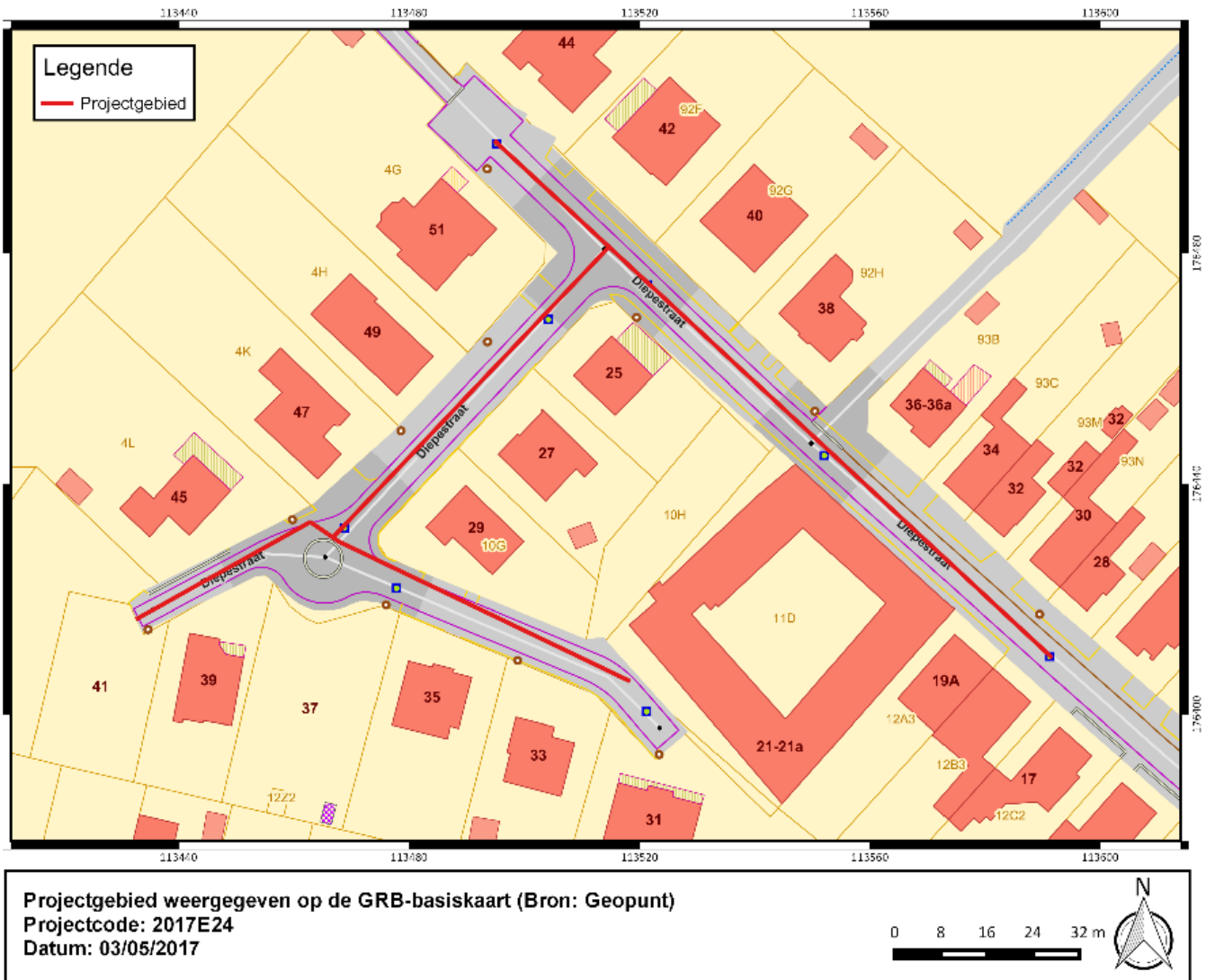
Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek. 4

Deel 2: Programma van maatregelen

2.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de initiatiefnemer	Aquafin NV Dijkstraat 8 B-2630 Aartselaar	
b) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00043	
c) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Janiëk De Gryse Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	Oost-Vlaanderen
	Gemeente	Herzele
	Deelgemeente	Hillegem
	Postcode	9550
	Adres	Diepestraat
	Toponiem	Diepestraat
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 11340$ $Y_{\min} = 176377$ $X_{\max} = 113613$ $Y_{\max} = 176518$
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Herzele, Afdeling 2, Sectie A, openbaar domein Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB basiskaart (bron: Geopunt).

2.2 Synthese

Aquafin nv plant de aanleg van een nieuw regen- en droogweerafvoersysteem in Hillegem, deelgemeente van Herzele, provincie Oost-Vlaanderen. De werkzaamheden zullen enkel plaatsvinden langsheen het tracé van de Diepestraat over een lengte van 285m. Deze werken vormen een potentiële bedreiging voor eventueel ondergronds erfgoed.

De werkzaamheden omvatten de aanleg van een nieuw rioleringsstelsel onder de huidige bestrating. De huidige afvoerleidingen zijn gesitueerd langs elke zijde van de straat, onder het bestaande voetpad. Deze ingebuisde grachten volstaan echter niet meer. Aquafin nv plant het openbreken van de aanwezige bestrating om vervolgens onder de rijbaan een parallelle droogweer- en hemelwaterafvoer aan te leggen. Vanuit deze centrale riolerings-as wordt vervolgens de aansluiting gemaakt naar de aanwezige lintbebouwing. De diameters van de nieuwe buizen variëren naargelang de gewenste capaciteit en het verloop. De oude riolering is niet meer bruikbaar als regenwaterafvoer en wordt opgegeven. De nieuwe riolering wordt niet dieper aangelegd dan de bestaande.

Landschappelijk gezien bevindt het projectgebied zich in de zandleem- en leemstreek. Het projectgebied is gelegen op de flank van een getuigenheuvelrug bestaande uit jongere Tertiaire afzettingen. Het grootste deel van het projectgebied bevindt zich op ca. 67 m TAW en duikt naar het zuiden toe onder de 64 m

TAW. Deze uitgesproken helling in zuidelijke richting werkt uiteraard afspoelingsprocessen in de hand. Gezien het projectgebied zich op een helling bevindt op erosiegevoelig terrein, wordt verwacht dat hier materiaal de helling is afgespoeld. De functie als akkerland en bijhorende ploegwerkzaamheden werkt dit proces nog meer in de hand.

De ondergrond van het projectgebied bestaat eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen (zandleem tot leem). Dit impliceert dat indien er zich archeologische resten in het plangebied bevinden, deze zich relatief dicht bij het oppervlak zullen laten herkennen. De bodemkaart van Vlaanderen geeft ter hoogte van het plangebied bebouwde bodem, sterk vergraven bodem, opgehoogde grond en droge leembodem weer.

De cartografische bronnen geven reeds in de 18e eeuw het tracé van de Diepestraat weer. Men kan er van uitgaan dat deze weg een oudere oorsprong heeft dan de eerste weergave op kaart. Hoewel op cartografische bronnen lijkt alsof het projectgebied het Hof de Meierij aansnijdt, is dit in werkelijk niet het geval maar te wijten aan een afwijking in georeferentie van deze historische bronnen. Het projectgebied bevindt zich integraal op bestaande weg en snijdt noch gebouwen, noch percelen aan. Het interfereert volledig met historische perceelsgrenzen.

Archeologische indicatoren in de omgeving van het plangebied wijzen op Romeinse nederzettingssporen dankzij veldprospecties uitgevoerd eind 20ste eeuw en mechanische prospectie in 2011 uitgevoerd door Solva. Voorts zijn er in de omgeving ook aanwijzingen voor lusthoven en molensites uit de Middeleeuwen.

2.3 Gemotiveerd advies

Voor het Aquafin tracé te Herzele wordt geen verder archeologisch onderzoek aanbevolen. De aard van de ingrepen in de bodem, in combinatie met de archeologische bureauonderzoek bieden voldoende argumenten om af te zien van verder onderzoek.

Vooreerst worden deze rioleringswerkzaamheden gepland centraal onder de hedendaagse wegenis. Voor de aanleg van deze wegverharding en oude rioleringen kan er van uitgegaan worden dat de bovenste laag van de moederbodem reeds geroerd is (er is doorgaans sprake van 60cm-Mv). Rekening houdend met een landschappelijke situatie waar archaeologica zich relatief oppervlakkig manifesteren moet uitgegaan worden van een reeds ernstig omgewoelde bodem en bijgevolg archeologisch niveau.

Indien nog mobilia gerecupereerd worden is de kans zeer klein dat deze zich nog in hun context zullen bevinden. Het tracé doorkruist geen open veld, gezien de historisch rurale omgeving moeten grondvaste resten echter op deze locaties gezocht worden. De ligging van het tracé op een erosiegevoelige helling verlaagt de kans op in situ bewaring nog meer.

Bovendien interfereren de geplande werken integraal met historische perceelsgrenzen.

Bijkomend onderzoek zal hier dus niet zinvol zijn. Indien relictten aangetroffen worden zullen zij geen meerwaarde vormen voor het archeologisch inzicht in de omgeving, maar eerder een vage indicatie voor menselijke aanwezigheid in het verleden, buiten de oorspronkelijke context. De resultaten van verder onderzoek zouden met andere woorden nooit in verhouding staan tot de kosten die dit met zich zou meebrengen. Het is dan ook hoofdzakelijk op basis van deze kosten-baten analyse dat wordt afgezien van verder onderzoek.

Uiteraard moet gewezen worden op de bestaande meldingsplicht, conform artikel 5.1.4 van het vigerend onroerend erfgoeddecreet.

2.4 Conclusie

Aquafin nv plant de aanleg van een nieuw rioleringsnet te Herzele. De werken vinden plaats onder de huidige straat die daarvoor wordt opgebroken. Naar alle waarschijnlijkheid is de ondergrond geroerd en is de kans op het aantreffen van een intact archeologisch niveau zeer klein. Dit gegeven maakt dat op basis van een kosten-baten afweging geen verder onderzoek wordt aanbevolen.

Deel 3: Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

DOV Vlaanderen

Geopunt

Geoportaal

VAN RANST, E. & SYS, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen.
Universiteit Gent